

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Райна Димитрова

за дисертационен труд за присъждане на образователно-научна степен „доктор“ по научна специалност „Икономика и управление (индустрия)“, професионално направление 3.7. Администрация и управление, на тема: **„Възможности за повишаване на мотивацията на човешките ресурси в съвременното индустриално предприятие“**,

разработен от докторант в редовна форма на обучение

Филип Райчов Иванов

Становището е изготвено съгласно заповед на Ректора на ЮЗУ „Неофит Рилски“ № 3159/16.12.2021 г.

I. Обща оценка на кандидата

Филип Иванов е докторант в редовна форма на обучение по научната специалност „Икономика и управление (индустрия)“ в катедра „Мениджмънт и маркетинг“ на Стопанския факултет при ЮЗУ “Н. Рилски”. От представения дисертационен труд, както и от публикациите свързани с него, се вижда, че докторантът притежава задълбочени теоретични знания, разполага с необходимия потенциал и възможности за провеждане на самостоятелни научни изследвания и познава задълбочено поставената на разглеждане проблематика. За постигането на научните и приложни резултати съществено значение има и фактът, че в периода на докторантурата си той е хоноруван преподавател в катедра „Мениджмънт и маркетинг“.

II. Обща характеристика на дисертационния труд

Представеният за оценка дисертационен труд е правилно структуриран и балансиран като съдържа увод, изложение в три глави и заключение с общ обем 261 стандартни страници. Използвани са коректно 167 литературни източника, от които 114

от чуждестранни автори. В текста са включени 15 таблици и 26 фигури. Към дисертационния труд има 1 приложение в обем от 13 страници.

Темата на дисертационния труд е актуална и значима, което е добре обосновано от докторанта. Заглавието на дисертационния труд е ясно формулирано и е в тясна връзка с научната теза.

Изследователската теза, предмета, обекта, целта и задачите на дисертационния труд са добре обвързани и насочени към изясняване на проблема за разкриване на възможностите за повишаване на мотивацията на човешките ресурси в съвременното индустриално предприятие. Коректно са посочени използваните методи, ограниченията на изследването по време, място, методология и обхват, ограниченията в практическото изследване и затрудненията, съпроводи разрабoтването на дисертационния труд.

Докторантът е проучил и систематизирал голямо количество информация, за да докаже издигнатата научна теза. Използваната литература е достатъчна по обем и обхват, релевантна по съдържание и фокусирана върху изследвания научен проблем. Литературните източници са цитирани в съответствие с установените стандарти. Използвани са и резултати от проведено от автора собствено анкетно проучване. Богатата литература и друга информация е предпоставка и база за задълбоченото разработване на поставения изследователски проблем.

Дисертационният труд се отличава с прецизност, логическа последователност, задълбоченост на изследването и стремеж проблемите да се разглеждат в комплекс, в тяхната взаимна връзка и зависимост.

Считам, че с посочените характеристики дисертационният труд е една завършена научна разработка, обхващаща в комплекс теоретичните, методическите и научно-приложните въпроси на проведеното от докторанта изследване.

III. Съдържание на дисертационния труд

В **първа глава** на разработката са представени основните теоретични постановки относно мотивацията и стимулирането на трудовата дейност. Правилно е започнато със задълбочен и обстоен преглед на развитието на възгледите за мотивацията и стимулирането на труда. Оценявам положително направената в Таблица 1.3. систематизация на представените теории. Важно значение има и акцентът, поставен върху разглеждането на трудовата мотивация в аспектите на икономическите взаимоотношения на индивида и неговата организация.

Втора глава е посветена на въпросите, свързани с реализацията на мотивацията в работната среда. Обърнато е необходимото внимание на икономическата същност на мотивацията, на мотивационните методи в трудовата мотивация, на мотивационните стратегии, на човешкия фактор като обект на мотивационни взаимоотношения, на управлението като фактор за реализация на мотивацията. Положителна оценка заслужава и предложената от докторанта систематизация на мотивационните подходи на база на насочеността на лидера (Таблица 2.4.).

В трета глава е представено емпиричното проучване насочено към изследване и разкриване на възможностите за повишаване на мотивацията в съвременното индустриално предприятие. Правилно е започнато с представяне на използваната за целите на изследването методика и е разработена неговата методическа рамка. Тази методика е приложена за оценяване на мотивацията на служителите от съвременните индустриални предприятия. На база на получените резултати са направени ценни, имащи характер на новости, изводи за най-значимите мотиватори в съвременното българско индустриално предприятие. Изследвани и количествено оценени са основните, реално използвани в съвременните индустриални предприятия, форми на мотивация. Съществено приносно значение в тази глава има извършеният сравнителен анализ между установените като най-значими за служителите основни мотиватори и реално използваните от страна на предприятията такива.

В заключението на разработката е направено обобщение на резултатите от проведеното проучване. Формулирани са синтезирани основни изводи от реализираното в настоящия дисертационен труд изследване.

IV. Оценка на научните и практически резултати и приноси на дисертационния труд

Докторантът е формулирал 5 приноса, които разкриват направеното в дисертационния труд. Те са точно определени и отразяват правилно постигнатите научни и приложни резултати. Приносите се съдържат в дисертационния труд и ги приемам изцяло.

Важно е да се посочи, че разглежданият в дисертационния труд проблем за разкриване на възможностите за повишаване на мотивацията на човешките ресурси в съвременното индустриално предприятие е недостатъчно добре проучен в научната литература и стопанската практика. Получените в хода на емпиричното изследване резултати имат характера на новости, разкрити и формулирани от докторанта. Това

дава основание да се заключи, че със своето изследване той е внесъл своя принос за неговото изясняване и обогатяване в теоретичен аспект, както и за разкриването и развитието му в практико-приложен план.

Докторантът е успял да постигне поставените цел и задачи и да докаже издигнатата изследователска теза.

Дисертационният труд е самостоятелна разработка с висока научна стойност и практическа значимост. Поставеният в него проблем има потенциал за разгръщане на бъдеща изследователската дейност.

V. Публикации, свързани с дисертационния труд

Резултатите от разработваните в дисертационния труд проблеми са представени в 9 публикации, от които 2 са самостоятелни. Седем от публикациите са в научни списания с научно рецензиране, а две са в сборници доклади от международни научни конференции, също с научно рецензиране. Броят на публикациите и участието на докторанта в тях изпълняват минималните национални изисквания за придобиване на образователната и научна степен „доктор“.

VI. Автореферат и справка за приносите

Разработеният автореферат отговаря на изискванията и съответства точно на съдържанието на дисертационния труд. Справката за приносите коректно отразява постиженията на докторанта.

VII. Критични бележки и препоръки

Към докторанта могат да бъдат отправени някои критични бележки както следва:

1. Необходимо е още по-ясно и категорично подчертаване на собственото мнение по някои теоретични проблеми и засилване на критичността на анализа при разглеждането на становищата на представените автори.

2. Би могло да се изведат по-конкретни и целенасочени, основани на резултатите от емпиричното изследване, препоръки за повишаване на мотивацията на човешките ресурси в съвременното индустриално предприятие.

Бих отправила и някои препоръки във връзка с бъдещата работа на докторанта:

1. Изхождайки от това, че темата на дисертационния труд е значима и засяга много актуален научно-приложен проблем считам, че той би предизвикал по-широк научен интерес. Поради тази причина препоръчвам получените резултати да се популяризират в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни, както и дисертационният труд, след евентуални допълнения, доработка и т. н. да бъде публикуван като монография.

2. Би могло да се продължат и задълбочат изследванията по проблема, свързан с възможностите за повишаване на мотивацията на човешките ресурси в съвременното индустриално предприятие с оглед на неговата многостранност и голяма икономическа и обществена значимост.

Отправените критични бележки и препоръки не намаляват стойността и научно-приложното значение на дисертационния труд и посочените приноси на докторант Филип Иванов.

VIII. Заключение

Представеният дисертационен труд на тема: „Възможности за повишаване на мотивацията на човешките ресурси в съвременното индустриално предприятие“ е в съответствие с изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България, Правилника за неговото прилагане и Вътрешните правила за развитие на академичния състав в ЮЗУ "Неофит Рилски". Докторантът покрива поставените минимални национални изисквания за придобиване на образователната и научна степен „доктор“. Изложените научни и приложни резултати, съдържащи се в дисертацията, представят докторанта като научен работник, който притежава знания и умения за самостоятелна научноизследователска дейност в областта на икономиката и управлението на индустриалните предприятия. По тези причини оценявам положително дисертационното изследване и призовавам членовете на научното жури да гласуват за присъждане на Филип Райчов Иванов на образователната и научна степен „доктор“ по научна специалност Икономика и управление (индустрия), професионално направление 3.7. Администрация и управление.

17.01.2022 г.
Благоевград

Член на научното жури:
/доц. д-р Р. Димитрова/

SCIENTIFIC OPINION

by Assoc. Prof. Rayna Dimitrova, PhD

for dissertation for awarding the educational-scientific degree "Doctor" in the scientific specialty "Economics and Management (Industry)", professional field 3.7. Administration and management, on the topic: "**Opportunities to increase the motivation of human resources in the modern industrial enterprise**", developed by a doctoral student in full-time study

Philip Raychov Ivanov

The opinion was prepared according to an order of the Rector of SWU "Neofit Rilski" № 3159/16.12.2021

I. Overall evaluation of the candidate

Philip Ivanov is a PhD student in the full-time form of education in the scientific specialty "Economics and Management (Industry)" in the Department of Management and Marketing at the Faculty of Economics at SWU "N. Rilski". From the presented dissertation, as well as from the publications related to it, it can be seen that the doctoral student has in-depth theoretical knowledge, has the necessary potential and opportunities for independent research and knows in depth the issues under consideration. The fact that during his doctoral studies he was a part-time lecturer in the Department of Management and Marketing is also important for the achievement of scientific and applied results.

II. General characteristics of the dissertation

The dissertation presented for consideration is properly structured and balanced and contains an introduction, three chapters and a conclusion with a total volume of 261 standard pages. 167 literature sources were used correctly, of which 114 by foreign authors. The text includes 15 tables and 26 figures. There is 1 appendix to the dissertation in a volume of 13 pages.

The topic of the dissertation is relevant and significant, which is well justified by the doctoral student. The title of the dissertation is clearly formulated and is closely related to the scientific thesis.

The research thesis, the subject, the object, the goal and the tasks of the dissertation are well connected and aimed at clarifying the problem of revealing the possibilities for increasing the motivation of human resources in the modern industrial enterprise. The used methods, the limitations of the research in time, place, methodology and scope, the limitations in the practical research and the difficulties that accompanied the development of the dissertation are correctly indicated.

The doctoral student has studied and systematized a large amount of information to prove the scientific thesis. The used literature is sufficient in volume and scope, relevant in content and focused on the researched scientific problem. Literature sources are cited in accordance with established standards. The results of the author's own survey were also used. The rich literature and other information is a prerequisite and basis for the in-depth development of the research problem.

The dissertation is characterized by precision, logical consistency, depth of research and the desire to consider the problems in a complex, in their interrelation and dependence.

I believe that with the above characteristics the dissertation is a completed scientific development, covering in a complex the theoretical, methodological and scientific-applied issues of the research conducted by the doctoral student.

III. Content of the dissertation

The **first chapter** of the study presents the main theoretical statements about the motivation and stimulation of work. It has rightly begun with an in-depth and thorough review of the development of views on motivation and stimulation of work. I appreciate positively the systematization of the presented theories done in Table 1.3. The emphasis on the consideration of work motivation in the aspects of the economic relations of the individual and his organization is also important.

The **second chapter** is devoted to issues related to the implementation of motivation in the work environment. The necessary attention is paid to the economic nature of motivation, to the motivational methods in work motivation, to the motivational strategies, to the human factor as an object of motivational relationships, to the management as a factor for realization of motivation. The systematization of the motivational approaches proposed by the

doctoral student on the basis of the leader's orientation also deserves a positive assessment (Table 2.4.).

The **third chapter** presents the empirical study aimed at researching and revealing the possibilities for increasing motivation in the modern industrial enterprise. It correctly started with the presentation of the methodology used for the purposes of the research. Its methodological framework was developed. This methodology is applied to assess the motivation of employees of modern industrial enterprises. On the basis of the obtained results valuable, innovating conclusions have been made about the most significant motivators in the modern Bulgarian industrial enterprise. The main forms of motivation actually used in modern industrial enterprises have been studied and quantified. The comparative analysis between the main motivators identified as the most important for the employees and the ones actually used by the enterprises is of significant contribution in this chapter.

In the **conclusion** of the dissertation a summary of the results of the conducted research is made. Synthesized main conclusions from the research realized in the present dissertation are formulated.

IV. Evaluation of the scientific and practical results and contributions of the dissertation

The doctoral student has formulated 5 contributions that reveal what was done in the dissertation. They are precisely defined and correctly reflect the achieved scientific and applied results. The contributions are contained in the dissertation and I accept them in full.

It is important to point out that the problem considered in the dissertation to reveal the possibilities for increasing the motivation of human resources in the modern industrial enterprise is insufficiently well studied in the scientific literature and business practice. The results obtained in the course of the empirical research have the character of novelties, discovered and formulated by the doctoral student. This gives grounds to conclude that with his research he has contributed to its clarification and enrichment in theoretical terms, as well as to its discovery and development in practice.

The doctoral student has managed to achieve the set goals and objectives and to prove the research thesis.

The dissertation is an independent development with high scientific value and practical significance. The problem posed in it has the potential to deploy future research.

V. Publications related to the dissertation

The results of the problems developed in the dissertation are presented in 9 publications, 2 of which are independent. Seven of the publications are in scientific journals with scientific peer-review, and two are in international scientific conferences proceedings, also with scientific peer-review. The number of publications and the participation of the doctoral student in them meet the minimum national requirements for obtaining the educational and scientific degree "Doctor".

VI. Abstract and reference of the contributions

The developed abstract meets the requirements and corresponds exactly to the content of the dissertation. The report on the contributions correctly reflects the achievements of the doctoral student.

VII. Critical remarks and recommendations

Some critical remarks can be made to the PhD student as follows:

1. It is necessary to emphasize even more clearly and categorically one's own opinion on some theoretical problems and to strengthen the criticality of the analysis when considering the opinions of the presented authors.
2. More concrete and purposeful, based on the results of empirical research, recommendations could be made to increase the motivation of human resources in the modern industrial enterprise.

I would also like to make some recommendations regarding the future work of the doctoral student:

1. Based on the fact that the topic of the dissertation is significant and concerns a very topical scientific-applied problem, I believe that it would arouse wider scientific interest. For this reason, I recommend that the results obtained be popularized in scientific journals, referenced and indexed in world-famous databases, as well as the dissertation, after possible additions, revisions, etc. to be published as a monograph.
2. Research on the problem related to the possibilities for increasing the motivation of human resources in the modern industrial enterprise in view of its versatility and great economic and social significance could be continued and deepened.

The critical remarks and recommendations made do not reduce the value and the scientific and applied significance of the dissertation and the indicated contributions of PhD student Philip Ivanov.

VIII. Conclusion

The presented dissertation on the topic: "Opportunities to increase the motivation of human resources in the modern industrial enterprise" is in accordance with the requirements of the Act on Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria, the Regulations on the Implementation of the Development of Academic Staff in the Republic of Bulgaria Act and the Internal Regulations of the Development of Academic staff in South-West University "N. Rilski". The doctoral student meets the set national requirements for obtaining the educational and scientific degree "Doctor". The presented scientific and applied results, contained in the dissertation, present the doctoral student as a researcher who has knowledge and skills for independent research in the field of economics and management of industrial enterprises. For these reasons, I appreciate positively the dissertation research and propose to the esteemed members of the scientific jury to decide on awarding the educational and scientific degree "Doctor" in Economics and Management (Industry), professional field 3.7. Administration and Management to Philip Raychov Ivanov.

17.01.2022
Blagoevgrad

Member of the scientific jury:
/Assoc. Prof. Rayna Dimitrova, PhD/